

Illes Balears: paper per a tothom

El món de la premsa mallorquina està mogut. Ha desaparegut una capçalera, una de nova ha nascut i d'aquí dues setmanes n'hi haurà una altra. Mallorca compta amb una vertadera saturació de diaris.

L'1 de maig passat sortia el *Diari de Balears*. D'aquí poc temps –diuen que cap el dia 15 d'aquest mes– una nova capçalera apareixerà a Palma: *La Voz de Baleares*. Serà el sisè diari editat a Mallorca (als quals caldria d'afegir els altres dos de Balears: el *Diario de Menorca* i el *Diario de Ibiza*).

Si el capítol d'altres es veu enriquit ara amb el *Diari de Balears* i *La Voz de Baleares*, també és cert que s'ha produït una baixa: el *Diario 16-Baleares*. L'edició illenca d'aquest rotatiu madrileny va tancar el passat dia 13 d'abril. Els continuats problemes d'aquest grup editorial varen acabar amb una aventura que s'havia iniciat el 16 de gener de 1993.

El buit de *Diario 16* serà substituït ben aviat. El periodista Alejandro Vidal, màxim responsable de *Radio Voz* a les Illes, prepara un nou periòdic d'aquest grup gallec, el diari insígnia del qual és *La Voz de Galicia*. Els promotors de *La Voz* han contractat la pràctica totalitat de la plantilla de *Diario 16 de Baleares* –com també professionals d'altres mitjans– i treuran el primer exemplar de *La Voz de Baleares* probablement el 15 de maig.

El mercat. Amb les últimes novetats, el mercat de premsa a Balears continua essent un dels més saturats de tot l'estat. Si s'observa el quadre adjunt es pot veure que la relació entre nombre de capçaleres i població demos-

tra que Mallorca té, en termes relatius, un índex de diaris elevadíssim. Sis diaris per a 315.000 habitants (a Ciutat) o per a 650.000 (tota l'illa). És a dir, relacionant diaris amb població podríem dir que Mallorca té un diari per cada poc més de 100.000 habitants. Per seguir amb la mateixa proporció, Barcelona (província) hauria de tenir 46 diaris, i València 21. Com

Mallorca té un diari per a cada 100.000 habitants. Barcelona, un per a cada 530.000. Les dades mostren l'excés periodístic.

s'explica aquesta enorme quantitat de capçaleres diàries?

L'historiador i especialista en premsa Arnau Company pensa que aquesta situació no és nova, "de fet a principis de segle ja hi havia 8 o 9 capçaleres, si bé en aquest cas moltes eren de vida efímera, perquè sovint eren diaris de partits polítics".

L'explicació de l'actual situació no és fàcil. Company considera que es donen diverses circumstàncies. En primer lloc la tradició. "La guerra civil, tot i que

provoca canvis, no representa el trauma de la desaparició de moltes capçaleres". Durant la dictadura hi ha intents de fusions, i de fet n'hi ha alguna (*El Correo de Mallorca* i *La Almudaina* es convertiren en *Diario de Mallorca*) "però en qualsevol cas no foren tantes com en altres indrets de l'estat". Aquesta tradició marca el fet que s'arribi a finals dels setanta i principis dels vuitanta amb moltes capçaleres vives.

En segon lloc, una política de mercat fracassada: grans empreses periodístiques que han volgut aterrar a les Illes creant delegacions: "són paradigmàtics els casos de *La Vanguardia* o *El Mundo Deportivo*, que fracassen durant els vuitanta a l'hora d'establir delegacions, o el molt més recent del *Diario 16 de Baleares*". Aquest fet ha provocat un canvi d'estratègia, "els grups forts veuen que és molt millor comprar una capçalera viva de Mallorca que no crear delegacions; unes vegades són compres i d'altres són acords per unir dos diaris, un d'estatal i un de local". Així *El Día* ara és *El Día del Mundo*, tot i mantenir –fins ara, ja que hi ha insistents rumors de compra per part d'*El Mundo*– la propietat mallorquina; o el cas del *Diario de Mallorca* que ara és propietat del Grup Moll. "O fins i tot els surt més a compte intentar crear-se el seu propi espai en el mercat creant un nou diari", com el cas de *La Voz de Baleares*. Respecte a la poca incidència de la premsa de fora de

les Illes, Company explica que “hi ha una evident fortalesa dels diaris locals, tant que per exemple *El País*, que en molts indrets és el segon diari només superat pel diari local més fort de cada lloc, aquí és el cinquè o sisè”

El tercer factor és “que mentre es dona tota aquesta efervescència, el fet és que aquí no desapareix cap capçalera. Un cas claríssim és el que es produeix amb el *Baleares*”, un diari que era de la Cadena de Mitjans de Comunicació Social de l'Estat i que tothom donava per desaparegut a principis dels vuitanta, “i confiant amb aquesta desaparició és quan es crea *El Día*, però finalment *Baleares* no va desaparèixer i així es passa de la possibilitat de perdre una capçalera a tenir-ne dues”.

Però hi ha mercat per a tothom? Aquesta és la pregunta clau. A pesar de les dificultats de conèixer exactament les tirades i difusió dels mitjans, Arnau Company ha anat recollint dades que li permeten assegurar que “és un fet que el nombre de lectors globals es manté bastant estable, no hi ha grans increments”. Aleshores, com es poden aguantar tantes capçaleres? “La veritat és que la resposta és molt difícil. Jo crec que el mercat de premsa diària en castellà està saturat totalment. No crec que es puguin crear nous lectors, si de cas la lluita és per llevar-se lectors els uns als altres. Així i tot no s'explica com poden aguantar tantes capçaleres. L'única raó que ho podria explicar és de tipus publicitari. Que a les grans empreses els interessi, pel seu volum publicitari global, tenir tirades a Balears que puguin anar sumant a les d'altres llocs. Si no és així, no m'ho explico”. Pel que fa a la darrera novetat, el *Diari de Balears*, Company considera que “la premsa en català s'obre a un camp verge i, per tant, d'enormes possibilitats. Si la premsa diària a Mallorca pot créixer és, crec, únicament en el camp dels diaris en català que ningú no havia tocat fins ara”.

Miquel Payeras

Els diaris i la població

BARCELONA	
Ciutat:	1.640.000 h.
Prov.:	4.650.000 h.

VALÈNCIA	
Ciutat:	752.000 h.
Prov.:	2.118.000 h.

MALLORCA	
Ciutat:	315.000 h.
Illa:	650.000 h.

- Avui
- La Vanguardia
- El Periódico
- El País-Barcelona
- El Mundo-Barcelona
- Abc-Barcelona
- Sport
- El Mundo Deportivo
- Regió 7

- Levante
- Las Provincias
- Super Deporte
- El País-València
- Abc-València
- Diario 16-València

- Última Hora
- Diario de Mallorca
- Balears
- El Día del Mundo
- Majorca Daily Bulletin
- La Voz de Baleares*

* Aparició prevista durant el mes de maig

Composició fotogràfica amb els següents diaris: *Diario 16*, *El Día del Mundo*, *Diario de Mallorca*, *Última Hora*, *Baleares*. Els balears tenen una àmplia mostra on triar. (foto Joan Celià)